

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 5. Mortis oblivio &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Ad sepulchrum Joannes præcurrit Petro; quia erat junior. Alvarez Illustr. 187.

Vectes semper erunt in circulis; nec unquam extrahentur ab eis. Ex. 25. 15. Petrus Dam. l. 14. ad hoc vectes in circulis semper esse jubentur; ut, cum portari arcam oportunitas exigit, de intromittendis vectibus nulla portandi tarditas generetur. Sic quisque Christianus debet fecisse confessionem, testamentum, & omnia, quæ ad bonam mortem pertinent. Didacus Nifs. vit. Abr. l. 11. c. 5.

Omnes morimur, & quasi aquæ dilabimur super terram. 2. Reg. 14. 14. Non ait moriemur, sed *morimur*: sicut flumen jugi fluxu currit, & nunquam aquæ jam elapsæ retro redeunt; ita dies nostri incessanter ad mortem fluunt; nec lapsæ ætatis flumen ad nos redit. Stella in Luc. 16. 3.

Gladium suum vibrabit, arcum suum tendent &c. Pl. 7. 13. Mors quasi gladii suo senes; & quasi sagittis juvenes, occidit: quia qui occiditur gladio, de propinquo occiditur; sagittis verò distans. Broymard. Mors.

Tempus nascendi, & tempus moriendi. Eccle. 3. 2. Sapienter Ecclesiastes à nativitate cœpit, & morte; temporariæ hujus vitæ nos admonens. Propterea & Moyses primum suum volumen Genesim inscripsit; Exodum verò secundum nominavit: ut in historia figuratè nobis hanc vitam temporariam describeret. Olympiodorus in Eccle. 3. hic.

Et nos nati continuò deservimus esse. Sap. 5. 13. Quomodo ille tam longam vitam sibi pollicebatur, hi verò tam brevem agnoscunt? Dives erat in vivis, & in tenebrosâ nocte peccati. At hi in Inferno positi; & in aternitate aperti oculi eorum: ut inter vitam, & mortem, vix spatium ullum putârent intercessisse. Sylveira in Apoc. 1.

EX NOVO.

Cum natus esset ecce magi. Matth. 2. 1. Ut cognoverunt hominem, ut viderunt natum; mox obtulerunt myrrham (quâ olim mortui ungebantur) ut indicarent, tantumdem esse nasci, ac mori. Didacus Nifs. p. 1. l. 2. c. 6.

Sint lumbi præcincti &c. Luc. 12. 35. Monet, semper debere esse paratos, tanquam servos Dominum expectantes; non quasi de longinquo, sed de proximo jam jam advenientem. Servi, qui noctu lucernas accensas habent, & eas in manibus tenent, jam dominum suum præsentem, ac pullantem, considerant; ut ipso veniente nil restet faciendum, nisi ipsum dominum excipere. Sylveira hic.

Aufert à me villicationem. Luc. 16. 3. Non dixit, auferet, de futuro; sed aufert, de præsentem: quia mortem, tempusque reddendæ rationis, non ut futurum, sed ut præsens, debemus considerare. Sylveira hic.

Mitte falcem tuam, & mete. Apoc. 14. 15. Falx coarctatim herbam, & spicas, metit, florésque novos, & veteres. Oliva l. 10. Strom. §. Domine, filia mea &c.

EX PATRIBUS, & ALIIS.

Longa nostra desideria increpat vita brevis: in cassum multa portantur, cum juxta est, quod pergitur. S. Gregor. hom. 32. in Evang.

Sentisne, obsecro, quando infans, quando puer, quando juvenis, quando robusta ætatis, quando senex, factus sis? Quotidie morimur, quotidie commutatur: & tamen æternos nos esse credimus. Hoc ipsum quod dicto, quod scribitur, quod relego, quod emendo; de vita mea tollitur: quot puncta Notarii, tot meorum damna sunt temporum. S. Hieronym. ep. 3. ad Heliodorum.

Vitæ hujus principium mortis exordium est; nec prius incipit augeri ætas nostra, quam minui. S. Prosper l. 2. de vocat. Gent. c. 21.

Quotidie dies ultimus appropinquat, quotidie ad finem tendimus, ad mortem quotidie properamus. S. Isidorus l. 1. soliloq.

Quid agimus? ex quo primum incipimus vivere; nisi morti appropinquare, & incipere mori? S. Bernardus in Pl. qui habitat f. 17.

Vale; mortemque non pluribus stadiis ab aula, quàm à tugurio distare memineris. Hildebertus ep. 3. amico.

Festina mors velò, & remigiò, accelerat, quantum potest. S. Thom. Vill. conc. de S. Doctrothea.

Sicut qui è carcere ducitur ad patibulum; et si longiore ducatur viâ, non tamen ideo patibulum metuit minus, quia eò perventurus est tardius. Et licet sit firmis pedibus, vegetis oculis, validò pectore; cibus, potusque bene sapiat: hoc tamen illum extremè angit, jam in via esse. Et nos omnes ducimur ad mortem; in via jam sumus, exiguis intervallis disjungimur. At dicas, sanctissimus sum; sed in via es. At, annum trigésimum nondum excessi: in via jam eras anno vigésimò; imò & primò anno, primæque horâ. Thomas Morus dicebat. Joannes Nider l. 2. form. c. 3.

§. V.

MORTIS OBLIVIO &c.

Reges Pharaò, & Nabuchodonosor, ambo somniarunt. Pharaò somnii probè recordatus. Gen. 41. 17. &c. At de Nabuchodonosor Dan. 2. 1. *somnium ejus fugit ab eo.* Hinc minus laboravit Joseph in aperiendo, quàm Daniel: Daniel enim somnium, & solutionem, divinare debuit. Differentiam dat Lyranus: quia visio Nabuchodonosor erat respectu futurorum de longè, quæ impleta sunt post ejus mortem; visio autem Pharaonis de futuris in proximo, quorum impletio statim debebat incipere. Didacus Nifs. D. 4. Quadr. §. 1.

Electa triginta milla virorum sortium misit nocte, præcepitque eis dicens: ponite insidias post civitatem. Jos. 8. 3. 4. Copiosus adeò exercitus, licet lentè incederet, iter sine ingenti strepitu peragere nequibat. Verùm Hæmenses sic immerfi jacebant somno, sic exoculati dormiebant; ut nec strepitum audierint, nec mor-

mortem sibi imminentem conspexerint. Naxera hic. Ante oculos etiam mortem obversantem non videmus.

Verbum iniquum constituerunt adversum me: nunquid qui dormit non adjiciet ut resurgat? Pl. 40. 9. Hugo Card. legit: verbum diaboli constituerunt adversum me. Cur id vocatur verbum diaboli? Hugo: verbum diaboli fuit, *nequaquam moriemini*. Et modo per adulatorum, qui sunt organa ejus, dicit, nequaquam adhuc moriemini: bene potestis modo bibere, & comedere; vos estis adhuc juvenes: quando senueritis, tunc facietis poenitentiam. Dominus vero in clamat Pl. 94. 8. *hodie si vocem ejus audieritis &c.* Did. Nifs. Pol. ccl. p. 2. l. 3. c. 5. *

Non videbit interitum, cum viderit sapientes morientes. Pl. 48. 11. Hæc est cæcitas humana; ut, cum quotidie videamus morientes homines, nobis etiam meliores, & juveniores; tamen vix adduci possimus, ut serio cogitemus, nos morituros esse. Bellarminus hic.

Abscessus est lapis de monte sine manibus. Dan. 2. 34. *Conterritus est spiritus ejus.* v. 1. *Somnium ejus fugit ab eo.* v. 1. excidium intuens illius oblitus est. Casus illius invasit horror; & horrorem comitata est horrores oblivio. Cyrillus Jerof. Catech. 16. Daniel illi indicavit visionem imaginis, ipse viderat eam, & nesciebat. Dic, inquit mihi visionem, quam ego vidi, & quæ sit, nescio. Simulacrum in favillam levi lapidis ictu conversum, regnorum cælestium finem, gloria, pompæque, civitatis fore portendebat excidium; aut ea Nabuchodonosoris est cæcitas, ut mortem intueatur, & nesciat. Naxera in Jos. 8. §. 10.

Hi novissimi una horâ fecerunt, & patres illi s. nobis fecerunt. Matth. 20. 12. Quarit S. Chrysol. cur tantum mercedis dederit postremis, quantum primis? Si dicas, quod postremi labore parvi temporis æquarunt primos; tantumque unâ horâ præstiterunt, quantum illi totâ die; quæro, qui id factum? Respondet S. Chrysol. primos operarios fuisse ex primorum sæculorum jussu; quorum erat vita diuturnior: postremis autem designatos sanctos, & servos legis gratiæ, quorum vita brevior. Primos operarios, ait Chrysol. quodammodo negligentes faciebat circa justitiam, & refrigerare faciebat animas eorum, expectatio sæculi longioris; & illis infrigidatio erat, cognoscere, Mundi spatia esse longinqua. Hæc ille in Imper. Postremi seipsos incitarunt vitæ brevitate. Vide, quam tepesciat corda fragilitatis propria neglecta memoria; quam verò fervorem accendat vitæ brevioris recordatio. Did. Nifs. f. 5. D. 4. Quadr. §. 3.

Anima mea habes multa bona posita in annos plurimos &c. Luc. 12. 19. Remotiora visui apparent minora, quam in se sint; sicut apparet in sole, lunâ & stellis. Sic etiam mortis pericula parva nobis videntur: quia ea consideramus velut nimis remota. Diez. f. 6. D. 4. Quadr. Immortalem animam, non caducum corpus, alloquitur; quasi sit immortalis, morti non obnoxius. Verum quid inter pro-

missa longissimæ vitæ audit spatia? *Stulto! hæc nocte &c.* Naxera in Jos. 8. §. 10.

Ea quidem, quorum nulla opinio, ut eveniant; nulla spes, ut contingant; singulis horis, quasi per somnum, conjicimus, & speramus: quod verò omnino, prorsusque futurum est, ac sæpe jam imminet (de morte loquitur) nec cogitare in animum inducimus. Sed mortales, corpore, eoque fragili, cum sumus; tanquam immortales cogitationibus ludimus; ac animæ quidem, quæ sit immortalis, nullâ curâ tangimur. S. Ildorus Pelus. l. 5. ep. 329.

Quid istud, quæso, quid istud est? nihil ita quotidie homines ut mortem, vident; nihil ita, ut mortem, obliviscuntur. S. Eucherius ep. parænet. ad Valerianum cognatum suum.

Quasi non morituros, quasi evasurus mortem; sic de vita disponis. S. Chrysol. f. 118.

§. VI.

Motiva preparationis pro bona morte.

Num. 1.

Christi D. Exemplum.

Scitis, quia post biduum Pascha fiet. Matth. 26. 2. Quid Christus egit illò biduo ante eum agni Paschalis? Quod illò biduo non docuerit in templo, aliqualis est conjectura: quia quæ docuit tam ipsa die Palmaram, quam feriâ secundâ, & tertiâ, scribunt S. Matth. a c. 21. usque ad c. 25. & Marc. c. 11. 12. & 13. S. Lucas c. 29. 20. 21. Quid autem docuerit hõc biduo, tacent. Conjectura ergo est, quod tunc non docuerit; sed pro more suo, in monte Oliveti oraverit, & meditatus: docens nos, sibi soli vacare ante mortem. Ille innocens, nos nocentes; ille sciens horam mortis, nos ignari. Sylveira hic q. 2.

Ipse ostendet vobis cænaculum magnum stratum; & ibi parate. Luc. 22. 12. *Et paraverunt Pascha.* Matth. 26. 19. *Tollite lapidem.* Joan. 11. 39. Quod magis morti appropinquabat Dominus, eò majora edebat signa; ne aliquis ejus mortem humanæ infirmitati tribueret. S. August. tr. 49. in Joan. Ut etiam exemplo omnes doceret; quod viciniore sunt morti, eò excellentiora virtutum opera ederent. Sylveira hic q. 23.

Us transeat ex hoc Mundo ad Patrem. Joan. 13. 1. Ad Patrem irurus omnia prius in tempore preparat. Disce te preparare pro transitu ad Judicem, cujus præcepta violasti. Sylveira hic.

Sciens, quia venit hora ejus. Ib. Christianum non agit, qui mortis venientis conspectu ad ferventiora opera se non erigit. Ecce ipse Filius jam meditatus mortem, amoris erga suos opera excitavit & auxit. Bæza l. 3. c. 7. §. 4.

Inclinatò capite. Joan. 19. 30. mortem vocavit, ut tradunt Patres. Recens natus Dominus, quæ illi à Patre injuncta, non absolverat negotia: in cruce jam omnia ritè peregerat; consummatum est. Docat, rebus omnibus expe-